साक्षात्कार

अरुणा राव

कविता पब्लिकेशन्स

साक्षात्कार

कोंकणी भाषेचो अनुभव

`**Sakshatkar**' is a collection of Konkani Poems by Aruna Rao, Kundaje.

Published by Melvyn Rodrigues for Kavita Publications, 403, Venus Prime, Kadri Kambla Road, Pinto's Lane, Bejai, Mangalore – 575 004 and printed at Brilliant Printers Pvt Ltd., Bangalore – 560 094.

First Edition: 2012

Pages: 56 + VIII

Cover Design: Pinto, Vamanjoor
DTP: Jacintha Cordeiro

Price: Rs 60/-

साक्षात्कार

अरुणा राव

कविता पब्लिकेशन्स

कवितांची मांडावळ

मातृभाषा

१. कोंकणी भास आमगेली ● 1

भाव–कविता

२. भाषेचें एकची शस्त्र ● 5
३. जीवन ● 6
४. जीवन एक झोपाळो ● 7
५. साक्षात्कार ● 8
६. सानपणांतुली सांज ● 9
७. इच्छा दंवा थेंबो जांवची ● 10
८. हो प्रश्नू मनाचोची ● 11
९. फुलपाखरां शब्दांची ● 12
१०. कविता मुक्त छंदांतुली ● 13
११. कळना पावसा दिसांतु ● 14
१२. कानडी –रुप पोळोंवची ● 15
१३. आरोहण राष्ट्रध्वजाचें ● 17

निसर्ग – रुप

१. पर्वत करता पूजा ● 21
२. दृष्टिभर आनंद सृष्टिचो ● 23
३. आकाशाच्या रंगमंचारी ● 25
४. पावसू रिमझिम मोत्यांचो ● 27
५. पावसालो कोळोलु ● 28

६. धुव्वेक धार वोतूनु दिली • 30
७. हायकू • 31
८. आयरिश लिमॅरीक कविता • 33

देव – धर्मु

१. धर्मु • 36
२. देवालें दर्शन घेवनु येतना • 37
३. व्रत आनंदाचें • 38
४. तीर्थक्षेत्र • 40
५. खरी भक्ती • 41
६. माका देव प्रकट जालो • 43
७. तूंची साक्षी • 44
८. हीं महामंदिरां • 46

हास्य–रंजन

१. मोग्गाचो पूतु • 49
२. देवाने केलेली प्रार्थना • 50
३. हें जगची वायट • 51
४. करनखरी पावसाली करणी • 52
५. ह्या पावसा मोडांक • 54
६. सपनंची सपनां • 55

मातृभाषा

कोंकणी भास आमगेली

कोंकणी भास आमगेली म्होंवाळ मोग्गाची
कोंकणी भास आमगेली आमकां लाख मोल्लाची ॥

एक एक अक्षर मोगऱ्या कळ्यांचें
शब्द गांतले, वाक्य विणलें नाजूक विणियेचें ॥

कोंकणी भास आमगेली अमृत–शीलेची
मंदिराच्या गोपुराक घट्टाई शब्दांची ॥

हो कोंकणी भाषेचो कल्पतरू होडू होडू
सावळेंत मेळता फळ ताजें आमका गोडू गोडू ॥

ही भास तिगेल्या प्रजेक, घेता पोटोळनू
रिवाज–रिती, प्रेम–प्रीती मोग्गान शिकोवनू ॥

कोंकणी भाषेची शोभा मधुर उतरांतू
कोंकणी भाषेची सभा देवाल्या दरबारांतू ॥

म्होंवाळ – sweet as honey; गोपुर – crown

भाव कविता

भाषेचें एकची एक शस्त्र

भाषेचें एकची एक शस्त्र
अर्थाचें एकची एक अस्त्र
हें स्तोत्र मनांत उरो ॥

भाषेच्या शस्त्राक धार आस्सा
जाल्यार रगताची जखम करना तें
जागृत दवरता चित्त
अर्थाच्या अस्त्राक तळप आसा
जाल्यार देह जळयना तें
प्रकाशित करता सुशुप्त ॥

अनेक भाषा सहस्त्र अक्षरां
पृथ्वीरी घुंवता एकूची ध्वनी
प्रत्येक अक्षर ब्रह्मरुप
सृष्टिर गुंजता प्रतिध्वनी ॥

सर्व शब्दार्थ वट्टू विणल्यार
निर्माण जाता स्नेहाचें एक विशाल वस्त्र !
भाषेचें एकची एक शस्त्र
अर्थाचें एकची एक अस्त्र
हे स्तोत्र मनांत उरो

शस्त्र – weapon; अस्त्र – missile; स्तोत्र – scripture; जखम – wound; जागृत – aware; चित्त – mind; तळप – luster; सुशुप्त – conscience; ध्वनी – sound; स्नेह – love; वस्त्र – cloth; प्रकाशित – enlightens; प्रतिध्वनी – echo

जीवन

वारें हातांतू धोरुक जायना
धोरुक जात्ता दिव्यारी तळहातू ॥

झाड माकशी ताणूक जायना
वोचूक जात्ता मुखारी सावळेंतू ॥

काळाची वणती भेत्तूक जायना
दवरुंक जात्ता ताजेरी एक चिन्ह ॥

फुल्लाचे परमळ विसोरुक जायना
परमळी कोरुक जात्ता जीवन ॥

जीवन एक झोपाळो

जीवन एक झोपाळो
सुख–दुःखा मद्देंत हालतलो ॥ जीवन एक झोपाळो

उंचार वत्ता झुंई सुखाची
तोगू येत्ता झुंई दुःखाची
कळना काळ सुखाचो कशी निसरलो ॥
जीवन एक झोपाळो

सुख हात्तांत घट्टी धोरुक जायना
दुःख नाका म्होणू सोडूंक जायना
झुंईयेक लागून झुंई वत्ता
सुखाक लागून दुःख येत्ता
" तोची तो विधाता " हो खेळु खेळयतलो ॥
जीवन एक झोपाळो

अति सुखाने मात्तें घुंवता
दुःख नेलाक पाय पावैता
नेलाक घट्टी पाय पांवचे –
हांतूची जीवनाचो अर्थु आयलो ॥
जीवन एक झोपाळो

झोपाळो – swing; घट्टी – firm; अति – too much

साक्षात्कार

उलौंचे जाल्यार गोड उलै
कडु उलौ नाका
हासचें जाल्यार खुल्ला हास
दूकी दाकौ नाका ॥

जगाची दुःख तूंवै भोगल्यांत
हांवै भोगल्यांत – सगळ्यांनी ....
संसारांतू भरल्यात कष्ट– जाल्यार
गोडी खरचनी ॥

फुल्लां परमळ फळां रस्सू
वृक्षालो सहवासू ....
आकाशालें होडपण, मोडांलें समर्पण .... ॥

सृष्टिंतुची भरल्या साक्ष
चेल्डवांले मुख्वांत दिसता मोक्ष ....
निराशेने माना बगुता, तोंड बगुता
मूळाक अंधःकार ....
उंच पळैल्यार उजवाड दिसता
सूर्य दाकैता साक्षात्कार !

साक्षात्कार - enlightenment; कडु - bitter; दूकी - pain; कष्ट - difficulties; सहवासू - pleasant company; समर्पण – sacrifice; साक्ष – proof; मोक्ष – divinity; अंध:कार – darkness; उजवाड – light.

सानपणांतुली सांज
(अनुभव सान गांवातुलो)

ती समुद्रा वेळ, पायमुळांतू पाळारीपाळ, रेवेंतुले खेळ
सूर्याने बुडचे वेळचे – सानपणांतूल सांजेचे ॥

सानपणांतूल सांज, दूर देवळांतू झांज, पक्षयांगेले आवाज
गुडांतू उबुनू येंवचे – सानपणांतूल सांजेचे ॥

आतां घराक परतूंचो ध्यासू, आंगणांतू तुळशीपाल्यां सुवासु, दूध–
शित्ता घासू
आवसूने भरोंवचे – सानपणांतूल सांजेचे ॥

देवाकुडांतू दिवली, वणतीर कृष्णमुर्ती सावळी, भयभीती निवली
चिम्मी दोळ्यांनी नमन कोरचें – सानपणांतूल सांजेचे ॥

रामरक्षा स्तोत्र, आज्जेलीं माये उत्रां, दणुलेलीं गात्रां
दुग्गडी गोददेर निदौवचें – सानपणांतूल सांजेचे ॥

इच्छा दंवा थेंबो जांवची

तणाच्या पातियेवेलो
नाजूक आरस्पानी दंवा थेंबो जावनू
आसका म्होणू दिसता माका ॥

सुर्योदया वेळेच्या मोंवाळ किरणांतू
त्या सौम्य मृदुल हवेंतू
वज्रूसो झगझगेतलो
उदय जातजातां करगून वतलो
दोन क्षणांचें जीवन जगतलो
दवां थेंबो जावनू आसका म्हाणू दिसता माका ॥

जगांतुले स्वार्थ–मत्सराचे व्यवहार
पैशाचे लटके दरबार, फसवे व्यापार
देखनातिलेंची ना जातलो
दंवा थेंबो जावका म्होणू दिसता माका ॥

सागराच्या कोटी कणांसांगाती आकाशांत पावनू
मोंडांतुल्या उदकांत सामावनू
एक दीस पावसा सांगाती भूमीरी पोणू
मातियेंतुल्या नव्या जीवनांतू परत उबजून येतलो ....
तणाच्या पातियेवलो
नाजूक दंवा थेंबो जावनू
आसका म्होणू दिसता माका ॥

आरस्पानी – transparent; लटके – false; सौम्य – soft; वज्रू – diamond; इच्छा – desire; दंवाथेंबो - dew drop; तणापाती - blade of grass; उदय – sunrise; करगून – evaporates; स्वार्थ – selfish; सामावनु – mix; व्यापार – business; भूमीरी - on the earth; उबजून – birth.

हो प्रश्नू मनाचोची

सर्व आसता, सर्व मेळता, देवु दिंवचें दिता
संसार बरो चलता, जांवकाशिलें जाता, मात्र सुख ना– इत्याक ?
हो प्रश्नू मनाचोची ॥

मेळेल्यांतू तृप्ती ना, आशील्यांतू समाधान ना, दिलेल्यांतू आनंद ना
विचार चक्र अशी फिरायलें तरी तशी घुंवता
चंचल बुद्दी स्थिर दवरुक जायना – इत्या ?
हो प्रश्नू मनाचोची ॥

मन मुष्टेंतू घट्टी धोरुक जायना
विचारांतू गुसपलेलें भायर ताणूक जायना
बीग घालनु बंद कोरुक जायना
स्थैर सुट्टिलें वारें धा दिक्काने धांवता – इत्याक ?
हो प्रश्नू मनाचोची ॥

सत्संगाने तें बदलना
पूजा अर्चा कोरनु सुधारना
मुखावेल्या मार्गारी वत्वतना परत माकशी घुंवता– इत्या ?

प्रश्नू त्या मार्गाचो न्हई
सत्संगाचो न्हई
पूजेचो न्हई
हो प्रश्नू मनाचोची ॥ प्रश्नू फक्त मनाचोची ॥

तृप्ती – satisfaction; गुसपलेलें – entangled.

फुलपाखरां शब्दांची

एखाद दिवस म्होंवाळ वेळारी
मगल्या फुल्लेल्या मनांतू
फुलपाखरां शब्दांची –
येताती भूर्ररने उबूनु
घुंवतात मगल्या मना सुत्तु
कसल्याक कोण्णा गोत्तु ?

बंद कोरनू दवरतां वगवगी हांव तांकां
मगल्या मनाच्या पेटियेंतु
तांगेल्या मना विरुध्द
फुरसते वेळार खेळोंच्याक .... काव्यांतू

आनेक दिवस म्होवाळ वेळारी
अचानक फुल्लेल्या मनाने
हळुची काडतां पेटिये धांकणे
उबूनु गेलेलीं आसतात फूलपाखरां
आनी घुवत आसताती ....
एक दोन भोंवरे
विनाकारण आवाज करतले
मनांतू भ्रम भरतले
भ्रम .. मनांतू .. देहांतू ..

म्होंवाळ - sweet as honey; अचानक – suddenly; भ्रम - confusion.

कविता मुक्त घंदांतुली

कविता मुक्त घंदांतुली कशी आसता ?
समजना उमजना
कविता मुक्त छदांतुली कशी दिसता ?
कळना वळना

आकाशांतू क्रौंच पक्ष्या म्हणके उबतली ?
शब्दांक पांक्कां लावनू ?
श्रावणांतुल्या झोपाळ्या म्हणके वल्ले हवेंत हिंदोळतली ?
वाऱ्यार कल्पना झुलौनू ?
पाळण्यांतूल बाळाक विंदुळतली ?
शब्द संथ स्वरांतु उच्चारनू ?
मोगरें फुल्लेल म्हणके फुल्लेतली ?
अक्षरां पूर्ण फुल्लौनू ?
तळ्यार पोंवतल्या पान्नावरी पोंवतली ?
मुक्त लयींतू ?
सांवरी कापसावरी हवेंतू तरंगतली ?
अक्षरां सुट्टौनू ?
की नृत्यांगनेल्या पैजणांच्या पावलां म्हणके रुणझुणतली ?
लयबध्द जावनू ?
कविता मुक्त घंदांतुली कशी आसता ?
समजना उमजना

मुक्तछंद - free flowing rhythm; नृत्यांगना – dancer; कविता मुक्तछदांतुली - A poem with a free metre; पांक्कां – feathers; श्रावण – Monsoon; हिंदोळतली – Swinging; पाळन्यांतूल - in the cradle; विंदुळतली – Rocking; संथ – calm; सांवरी कापूस - silk cotton; तरंगतली – Swimming; लयबध्द - rhythmic

कळना पावसा दिसांतु

गुलाबा पाकळ्यांरी पळ्ळेले
उदकाचे थेंबे दंवाचे कि पावसाचे ....
कळना पावसा दिसांतु ॥

झाडाच्या घेल्यारी गुपचुप बशिलो
वल्ले पाक्कांचो पक्षु
तळ्यांतू सुखाने न्हाल्ला
की पावसांतू चिंब तिंबला ....
कळना पावसा दिसांतू ॥

उदास दिसतली एखादी स्त्री
मार्गारी चमकून येतना दिसता
तिगेल्या गाल्लांरी देविलें उद्दाक
पावसाचें की दोळ्यांचें ....
कळना पावसा दिसांतू ॥

अशी ही कानडी रुप पोळोंवची

कानडी आसता घरा घरांतू
विविध आकाराची स्वच्छ रुपाची
सानी होडी उरुट अथवा
दीगी पांच फूट ॥

कानडी कपाटाची दाकैता
केसांचो मागो धोरनू पाया उंगुष्ट थाई
धारण केलेलें वस्त्र ..
कॉलरा थावनू पँटा थाई–अथवा
पदरारी थावनू निरयांर थाय ॥

मनुशाले आंगांतुले गुण – अवगुण दाकौंचे
ती पसंद करना
कोणालेंय हास्य, आनंद, वेदना
ती मानता स्वत:ल्योची भावना ॥

तिका रुप ना रंगु ना आसता फक्त आकार
दुसऱ्यांगेलीं रुप्पां क्षणभरी घेंवची तिने –
उष्णे उधार .. ॥

एखादी कानडी गोल आकाराची पुनवे चंद्रुशी
दाकैता नव यौवनेल्या मुखचंद्रालें सौंदर्य
कुरुप रुप सुदांय दाकौचे ती घेता धैर्य
अशी ही कानडी सत्यप्रिय, न्यायप्रिय
हेंची तिगलें ऐश्वर्य ॥

सानी कानडी आसता, गृहिणीने तीळो लावनु घेंवची – अथवा
एखादे मोग्गान बाळिकेने, गाल्लांक पौडर थाप्पून घेंवची
अशी या कानडेने खुशी पांवची ॥

खंयचेंय रुप मेळनी जाल्यार
ती करना कसली तक्रार
एकळी एक बसता रिती
दीसा आनी रात्ती ॥

तिजे इदूर धरल्यार तळहात
सांगना ती व्यर्थ भाविष्य
म्होणुची म्हणताती
" हात पोळोंवच्याक कानडी कसल्याक" ?

भोजनाचें भरलेलें ताट तिजे इदूर धरात
आमगेल तोंडाक येद उद्दाक
ती दाकौता फक्त पदार्थ –
भांगरा सरपळी हालैयात
ती दाकैता झग्झग्
जावंका म्हाणू करना हटं ॥

धरना कसली इच्छा
करना कसली आज्ञा
अशी ही कानडी स्थितप्रज्ञा
अशी ही कानडी स्थितप्रज्ञा

आरोहण राष्ट्रध्वजाचें

(“प्रजासत्ताक दिन” सुवर्ण महोत्सवा निमित)

सुर्यास्ताचे कोमल रंग शोषण करत
भूमीरी देंवता नित्य सांजे – हो राष्ट्रध्वज
तार स्वरावेल्यान षड्जार देविल म्हणके !
स्वतःक मडचून घेतना मंद्र स्वरांतू –
कसली आलोचना येत्त आसका तागेल मनांतू
दिसतना विपरीत अन्याय देशांतू ?

स्वराज्य मेळ्ळें त्या मधराती
परतंत्राच्यो थुटैत सांखळ्यो
सर्सर् चडलो विशाल आकाशारी – हो राष्ट्रध्वज
तार गंधारारी आंदोलन घेवनू आरोहण करतल्या राग दरबारी म्हणके

भूमीरी स्वतंत्रतेचो करताले जयघोष ..
सर्व जनगण..
हो एकळोची एक राबलो येत्तर
ताने दिलें उत्तर ..
भारत भाग्य विधाताक

कोटी कोटी वरसां करत आसतलों– आरोहण
सूर्यालें प्रत्येक आवर्तन
देशभक्तांक ध्येय दाकैत
देशकीर्ती त्रिभुवनांत पावैत – राबतलों हांव

" राबतलों ..
एकळोची एक येत्तर
दिल्यां हांवे उत्तर
भारत भाग्य विधाताक
त्या मधराती ..... "

आरोहण - an uphill climb; उत्तर - promise; मधराती - midnight

निसर्ग – रुप

पर्वत करता पूजा

पर्वत करता पूजा ह्या पवित्र पृथ्विची
झुळ् झुळ् झऱ्याने घालता अभिषेक
उटी लायता मातियेची
अक्षता म्होणु फातरा कण
तो प्रेमाने उडैता
रंग रंगार्ची फुल्लां धरती देवीक माळता

गळ्याक शुभ्र मोगऱ्या हारु
तांबडे गुलाब माग्यारी
तळहातारी हळदुवें चांपें
नीळें कमळ पावलांरी ॥

निविधाक विविध फळां
नारलु, केळीं, द्राक्ष –
पेर, काजू, जांभूळ आनी
आंबो, आवनास, सीताफळ ॥

तो पक्ष्यांक सांगता "म्हण्यात मंत्र"
वाऱ्यालो कोळोलू वाजैता संगीत
सूर्या किरणांली सहस्त्रारती
पर्वताली परिपूर्ण भक्ती ॥

भुंईमातेक संतोष जाता
पर्वताक आशीर्वाद दिता

युगान–युग राब अशीची
युगान युग राब
भक्ती, विश्वास, धैर्थ धोरनू
युगान युगं तूं राब ! ॥

पर्वत – Mountain; पृथ्वी - Earth; उटी – Sacred Paste ; शुभ्र - Pure White; कोळोलू – Flute; धैर्य –courage; युगान–युगं -Through the ages.

दृष्टिभर आनंद सृष्टिचो

आकाश विशाल राबल्यां नयननीळ
मोडांनी हलकेशे विणल्यात कापसा पीळ

पूर्वेने पावयलीं मोवाळ मुलायम किरणां
रान्नांत दुड्‌दुड् धांवलीं चुरकु चपळ हरणां

गुड्‌ड्या वेल्याने आयलें थंड थंड वारें
झाडांनी शिडशिडायले पाचवे पान्नां भोरे

केळीने हळूची हालैले रुंद पोपटी आयणे
मोगऱ्या वालीरी फुल्लांनी फुलैले शुभ्र सान्न किरगणे

वोवळा वृक्षाने देवरयलीं सान्न नाजूक सात्तीं
त्या सुवासाने भरलो हवो आनी मात्ती

ओ थंई राबल्या केदगी कांट्या फॉणो काणू
गर्वाने दाकैता आपणालो हळदुन्नो नय बण्णू

पारजतकाच्च्या पान्नां मद्दें निपल्यांती फुल्लां कुटकां
आंब्या रुकारी कीर करताती संवाद नाटकां

टुण्टुण उडतात तणारी चुटकू कीडे
पोपटांनी खेल्ले वे आत्तां फोडी पान्नांचे वीडे?

धूर समुद्रारी एक दोणी धोल धोल धोलता
प्रयाण करतना सूर्यु कौतुकाने तिका चोयता

रेवेंच्या रुप्या कणांरी त्रिकोणी गुलाबी शिंपले
दोन्नी हातांतू तांनी मोती वे धांपले?

नित्य नवो शृंगार अशी ह्या निसर्गाचो
–दृष्टिभर आनंद सृष्टिचो –

हलकेशे - light not heavy; चुरकु –alert; आयणे-fans; किरगणे – petticoats; वोवळां - a type of flowers; सुवास -scent ; केदगी -a scented plant ; कुटकां - earrings ; संवाद - dialogue ; तणारी - on the grass ; प्रयाण - travel ; त्रिकोणी - triangular ; शृंगार - beauty

आकाशाच्या रंगमंचारी

वैशाख वत मोऊ जालें
सूर्यु शांत जालो – आनी
आयाकू आयलीं
पावसालीं वल्लीं पावलां

आकाशाच्या रंगमंचारी सुरु जातलें–
नाटक आद्भुत !
कुडुबुडु कुडुबुडु मोडां
संवाद करतालीं पाठ

प्रत्यक्ष प्रवेश जांवच्याक
आशिलो थोडो वेळू
झाडां देखतालीं वयरी
उत्सुक प्रेक्षक जावनू

वीज पदर खोवनु राबिली तयार
तिगेल भूमिका
सरकन् कोरचो प्रवेश
जलद नृत्य जालें की
जांवचें अदृश्य ।

वाऱ्याने सूचना केल्ली
तिसरी शिट्टी जाल्ली
भुंई राबल्या स्तब्ध –
सुरु जातलें नाटक
येंवचे घडियेक

काळे मोडांचो जालो प्रवेश
आकाश गेलें भोरनु
दमदार आभिनय करत
संवाद जाले सुरु

संवादाचे वाद आनी वादारी वाद जोराने
गवजी गवजी कान्नाक मारची
वीजय आयली झगझगत
झरकन दोळ्यांक मारची ...!

नाव्याचो पावतलो कळसु –
भुंईक एकूची ध्यासू !
आत्तां येतलो पावसू !
आत्तां येतलो पावसू !

अद्‌भुत – amazing; रंगमंच – stage; स्तब्ध - silent; कळसू - climax;
दमदार – solid; अभिनय – acting; संवाद - conversation.

पावसु रिमझिम मोत्यांचो

रिमझिम रिमझिम
पावसु रिमझिम मोत्यांचो
मोत्यार मोती टपकांवचो
पावासांत वोच्यां मोती वेच्यां
हार गांतयां गळ्याचो ..... पावसु रिमझिम मोत्यांचो

पावसु रुणझुण घुंगरांचो
घुंगरार् घुंगरु नांचोंवचो
पावसांत वोच्यां घुंगरु वेंच्यां
पैंजण बांधयां रुप्याचो.... पावसु रिम्झिम् मोत्यांचो

पावसु माडार मेट्टारी
पावसु झाडार क्ट्व्यारी
भुंई न्हाल्ली मात्यारी
तिने माळलो गजरो मोगऱ्याचो – पावसु रिमझिम मोत्यांचो

कितले काळ पावसा
राखलीं तुजी वाट
सोन मातियेचे अशी, सुकले थकले वट
गाई वासरांक चरुक, उजाड उदारी घाट
गोपीविना उदास, उरले पनघट
आयलो आतां वेळू आकाश भुंई भेटीचो.....

पावसु रिमझिम मोत्यांचो
मोत्यार मोती टपकांवचो
पावसु रुणझुण घुंगरांचो
घुंगरार घुंगरु नांचोंवचो
पावसु रिमझिम मोत्यांचो

पावसालो कोळोलु

हवो जळत आशिलो
वारें झाडांत गुसपलेलें
धेल्ल्यांक अर्द जीव जालेलो
दोळ्यांक काळोख येवनु मडचुल्यो तणा–पातियो
फुल्लांनी मान तोगु घाल्ली गुडलावनु पाकळ्यो
चिम्मी बंद केलीं पाक्कां पक्ष्यांनी
तडफडताले जीव आसहाय आंगा भित्तरी
चारी दिकाक स्थिती स्थिर राबिली ....

सरकन् गेल्ली वीज तेदना एक क्षण
क्षितिज दांटून धावली उत्तर – दक्षिण
गलगली जागयलें तिने सुस्त मोडांक
दिसली तांकां सगळी अवस्था
मोडांनी सावट घाले सुतवाक
आनी गुडगुड़ जाल्लो भयानक
हालैलें संपूर्ण अंतराळ ....

आनी धूर थावनु आयकू आयलो
पावसालो कोळोलु ....

वल्ले स्वर ते भरले आकाशांतु
रिज़ले उदास भूमींतु
घुवले तणा पात्यांतु ....
श्वास – उच्छ्वास घेतले मातियेने
परमळ ताजे हुंगेले वाऱ्याने

पक्ष्यांसांगात उबलें वारें आकाशांतु
थंड रुचकर थेंबे रिग्ले कणा कणांतु
जीवांतु जीव आयलो विश्वाक !

कोळोलु – flute; गुसपलेलें – entangled; तणा पात्ती - blade of grass.

धुव्वेक धार वोतूनु दिली

पावसाले–त्या पर्जन्य रायाले
नेत्र भोरनु आयले
धार वोतूनु दिली ताने
आपणाली धुव्व धरतीक
आनी वियोग जालेल्या जड हृदयाने
आशीर्वादां दिलो
फळेवनु फुल्लेवनु राब ॥

धरतिने दोळ्यांच्यो वल्ले पातियो उबारनु
पित्याक पळयलें – कृतज्ञ जावनु ॥

मोडांचो अंतरपाट बाजूक निसरलो
सूर्यालें तें दिव्य तेजस्वी रुप !
तागेल्या किरण स्पर्शाने ती रोमांचित जाल्ली
धरतीने एक क्षण दृष्टी घाल्ली
आनी गुडलावनु घेतलो
पाचवे पर्णांचो पदरु ॥

पर्जन्य रायु सार्थक पावनु
जड पावलांनी परतलो
कन्येलो संसार मांडौनु दीवनु ॥

धुव्व - daughter

हायकू

१.

ती वाट गुड्ड्यावेली कठीण
एका पावलाची वांकडी तिंकडी चढण
धूर तुरयेरी आरती आवाज

२.

फुल्लाक गोत्तु आसता
येंवचे घाडियेक बांवचे आसा
तरी तें फुलता पूर्ण

३.

चंद्र चांदणे वांटता रातभरी
वांट्नुय आपणालागी वस्तु आसता
हें सत्य दाकौनु दित्ता

४.

हो विशाल सागरु
तीराक वत्ता शरण, साष्टांग लोळण
आपणालेची होडपणाचो जात्ता भारु ?

५.

फुल्लाने संथ सुकचें
पान्नाने सहज निवांत पोडचें
मरणा भय्य ना करतात संतजन

६.

तीं ज्ञानेश्वर भावंडां
एका सुत्तारी गांतीलीं फुल्लां
अभंगांच्यो माळाची माळा

Haiku is a unique form of poetry in the world evolved in Japan. It has a very brief verse with only three lines containing only 17 syllables, (5,7,5) vowel sounds. It does not make a complete poem. A few well chosen words are assembled. The reader himself should fill it with his own imagination. The poems are subtle, mild with no clear statements.

आयरीश लिमॅरीक प्रकारांतली कविता

निसर्ग

१.

समुद्रालें घर उदका मूळाक तोग्गु तोग्गु
घराक शिंपल्यांच्यो वणत्यो आनी फातराचो मेट्टू
थंई पाळां सामान हाडताती
मासळ्यो रुचकर रांदप करताती
समुद्रा घरचें जेवण मात्र मिडशें मिडशें खट्टू !

२.

एक दीसु एका झाडाने आपैलें वाऱ्याक
वाऱ्या, वाऱ्या यो की आमगेल घारा बैसूक
वारें आयलें झऱ्याक घेवनु
मस्ती केल्ली दोग्गांनी मेळनु
झाडाल घरची पान्नां फळां फुल्लां लागलीं पोडुक ॥

३.

चंद्रायु आकाशांतु जेवनु येत्ता पोटभरी
लवंग खात्ता, कुरुतची बसता मोडांच्या लोडारी
लवंगा डब्बो निसरता तोग्गु
क्षणांतु जात्ता होडी जादू
लवंग जाताती नक्षत्रां, झगझगताती आकाशभरी ॥

प्रसंग गम्मतेचे

१.

गरवट्टे आप्पाल्या घराक आसा एक वांकडें आंगण
तें आंगण ताका दिलें खंई म्हैसूर रायाने आंदण
आप्पाने मारच्यो बढायो
राया खातीर जिंकलो खंई तो लढायो
म्हैसूर राणी दित्ताली खंई खावच्याक गोड्डा सांदण ॥

२.

बेलतंगडी घरचो बाबु हटी म्हळ्यार हटी
तो जेवताना वाटयांतु उडैता शीत आनी रोट्टी
ताने खांवची भेंडा हूळी
तागेल नांकाक जाल्ली पूळी
ताने कानडेंतु पोळोवनु रोडचें घट्टी घट्टी ॥

३.

एकफंता एका उंदराक कोरचें आशिलें लग्न
लग्नांतु ताका कसलेंय नाकाशिलें विघ्न
ताने लग्नपत्रिका छापल्यो
माजराक सोणु बकी सगळ्यांक वांटल्यो
आनी बॅंड-वाजपांतु तो जालो पुर्ण मग्न ॥

Limerick poems originated from a catchy chorus of an Irish folk song. The soldiers in Ireland used to sing limerick in merriment while returning from the battle ground. These poems are always in the lighter vein, mostly witty. Any jovial event is good enough to start limerick. It is a couplet verse with five line stanza. The first and the second lines rhyme with the last i.e. fifth. The third and fourth in the middle rhyme together.

देव – धर्म

धर्मु

धर्मु स्थापन केलो जानांनी – मर्म कळनातिलें
मुर्ती स्थापन केली भक्तांनी – निजरुप समजनातिलें
देवाली षोडष पूजा केली – अर्थु कळनातिलें

आभिषेक दुधाचो – दोळ्यांतुलें कारुण्य आटून गेलेलें आसतना
दिवली, उदबत्ती जळयली – रक्तांतुली ऊब ऊणे जालेली आसतना

ॐकाराचो कोरचो इत्या अहंकारु ?
ॐकाराच्या अक्षरांतुचि दिसता विनम्र आकारु – सर्वांखातीर

आकाशाचें शाल फक्त चारचौघांक पांघरोंवच्याक न्हई
सुर्यालीं किरणां फक्त धा–बारा जणांक शुद्ध कोरुक न्हई
न्हंई व्हांवतना जाती–धर्मु पळयना
वादळ–वारें नाश करतना जाती–धर्मु सोधीना

मनांतुलो देवु फक्त मनांतूची जाता प्रकट
भेदभाव करनातिलें दूर करता संकट
आमगेल्या धर्माचें आम्मी कोरचें रक्षण
फक्त आमचेखातीर न्हई – सर्वांखातीर

सर्व धर्म संरक्षित
सर्व जाती सुराक्षित
संपूर्ण जग एक क्षेत्र – सर्वांगेलें

देवालें दर्शन घेवनु येतना

देवालें दर्शन घेवनु येतना
देवळांतुल्या पारजतकाच्या झाडामूळाक
थोडो वेळु स्वस्थ बोसका ....
शांत निवांत मन कोरनु
तें देवरूप ह्रदयांत धोरनु
थोडो वेळु स्वस्थ बोसका

पक्षु उबून येत्ता
फुल्लां घेल्यार बसता
झाड हळूची हालता – आनी
फुल्लांचो आभिषेक घालता
आमगेल्या मस्तकारी .... ॥

फुल्लांचों आभिषेक घालता – आनी
आमकांची देव कोरनु सोडता
देवालें दर्शन घेवनु येतना .... ॥

व्रत आनंदाचें

व्रत धोरचें एकची एक
शुद्ध आनंदाचें
आनंद – आनंद – अखंड – आनंद
व्रत धोरचें एकची एक
शुद्ध आनंदाचें ॥

'आनंद ' शब्दांतूची भरल्या भक्ती
समाधान आनी तृप्ती
मनांतुले मनांत पूजा ' आनंद ' भावनेची
पावता परमेश्वराक
फूल नाका, फुल्ला पाकळी नाका
निर्मल आनंदाचो सुगंध ॥ आनंद –आनंद –अखंड
–आनंद ......

वाती स्वार्थाची, बूडोंवची –
सगूण विचारांच्या तेल्लांतू
लांवची, भक्तिपूर्ण शब्दांची ज्योती
जळनु वत्ता स्वार्थु, हांतूची सर्व अर्थु
सतेज प्रकाश दिता आनंद मनांतु ॥ आनंद–आनंद–अखंड
–आनंद .....

ऐहिक सुखांतू आसता तृप्ती
मोहजालांतु बुध्दिक जाता भ्रांती
पश्चात्तापाने जळता मन–काया
कठोर क्लेश दितात मद–मत्सर–माया

निवांत श्रध्देंतू पूर्ण आनंद
सत्कर्मांतू आत्मानंद
साधनेंतू परमानंद
आनंदाचे डोही आनंद तरंग ॥

आनंद – आनंद – अखंड – आनंद ......

ऐहिक – material; डोही – lake; तरंग – tiny waves.

तीर्थक्षेत्र

प्रत्येक मनुश आसता एक तीर्थक्षेत्र
तीर्थक्षेत्र पवित्र गुणांचें
आसताती ताज्यांतू थोडे अवगुण
आसनाती वे प्रत्यक्ष तीर्थक्षेत्रारी थोडे अस्वच्छ जागे ?
जाल्यारी पांवचें आसता –
मांदिरांतुल्या मंगलमय मूर्ती लाग्गी ॥

हें तीर्थक्षेत्र मेळता वाट्टेरी
येत्ता चमकून आमचे इदरारी
लक्ष्य लांवचे तागेल सगुण स्वभावारी
कोरचो मनोभावे नमस्कार
लांवची ज्योती ममता दृष्टिची
स्वता:लो अहंभाव बाजूक सारोवनू –
मायस्त उतरांचो घालचो अभिषेक
अर्पण कोरची फूल ना फुल्ला पाकळी

निविद्य दाकौंचो आपणाल्या ह्रदयांतुल्या शुध्द भावनांचो
नंतर कोरची आरती – तागेल आप्तजनांगेले नाम स्मरणाचो
परिपूर्ण पूजा तागेल्या अंत:करणांतुल्या देवाची

अखेर तागेल हातू हातांत घेवनू तीर्थप्रसादाचें पुण्य मेळोंवचें
आनी मन:शांती कोरची प्राप्त !
प्रत्येक मनुश आसता एक तीर्थक्षेत्र

तीर्थक्षेत्र – pilgrimage place.

खरी भक्ती

देवालें दर्शन घेवनुय माकाा कळनी खरी भक्ती
पुण्य मेळोंवच्याक गेलेलीं हांव देवळांतू
देवाने करनीशिली सक्ती
देवालें दर्शन घेवनुय माकाा कळनी खरी भक्ती ॥

खरी भक्ती आसता कशी ? कोरची कशी ?
खंयचें तपाचरण केल्यार मेळता सद्‌गती ?
केली देवाक विनंती –
देवालें दर्शन घेवनुय माका कळनी खरी भक्ती ॥

"दवरी मनांतू माया, हृदयांत दया सर्व जीवांचेरी "
देव म्हणालो,
" चित्त समाधानी आनी मेळेल्यांतू तृप्ती "
देवालें दर्शन घेवनुय माका कळनी खरी भक्ती ॥

" निराश मनुशाले मनांतू फुलौंका आशा
अनावश्यक धनाची धोरनये अपेक्षा
चंद्र–सूर्याली सृष्टी आनी पावसू – पान्नांची वृष्टी
होडी हीची संपत्ती "
देवालें दर्शन घेवनुय माका कळनी खरी भक्ती

" देवळाचे मेट्‌ट चढताना करी शुध्द विचारु
संसारांतू सर्वकाळ आसका तोची निर्धारु
जीवनांतू अती सुखाची कोरनये आसक्ती "
देवालें दर्शन घेवनुय माका कळनी खरी भक्ती ॥

स्थापन केली मूर्ती तुमी कडक धातुची
राबना तांतूं निर्विकार, नियाळतां रीती जगाची
पृथ्वी, आकाश, अवकाशांतू घुंवता मगली शक्ती ”
देवालें दर्शन घेवनुय माका कळनिशिली खरी भक्ती ॥

माका देव प्रकट जालो

माका देव प्रकट जालो
प्रत्यक्ष न्हई, सपनांतूय न्हई

ह्या नकली शहरांतू आजबाजूक
बनावट वैभव भरलेलें दिसुनूय
सीमेंट–रेवेंच्या राशीरी निर्धास्त खेळतल्या
त्या गरीब पोरांगेल्या प्रसन्न हास्यांतू ......
माका देव दिसलो

माका देव दिसलो ......
गळ्याक बांदिली दोरी थुंटौनू घेवनू
पान्हे चीवनु तृप्त राबिल्या वासराले वल्ले वट्टांतू .....

आनी .....
एका अनाथ अशक्त मनुशाक
खावोनू–पिवोनू निदायना फुडे
मदर तेरेजाल्या दयाळ दोळ्यांतू
माका देव प्रकट जालो

देव प्रकट – to have a quick sight of God, appearance of God; नकली – **fake, false**; वैभव – affluence, riches; निर्धास्त – relaxed; प्रसन्न – happy; पान्हे – cow's udder; चीवनू - after sucking milk

तूंची साक्षी

देवाधिदेवा,
तूंवे उद्भव केलेल्या सूर्यालीं किरणां
कीड भांगराची जाल्यांती – आरतांतू
हवेंतुल्या प्रदुषणाने ॥

तूंवे सान होड केलेल्या रुप्याच्या चंद्राली
पित्तळी भायर घाल्या – आरतांतू
अंतराळ विज्ञानाने ॥

तुगेल्या विशाल सागराचो
निळोनीळ बण्णू फिक्कट जाला – आरतांतू
गांवागांवांतुलें कलंकित उद्दाक मिसळनू ॥

तुगेली पावन पवित्र गंगा न्हंई
कैराळ व्हांवता – आरतांतू
कारखान्यांच्या आक्रमणाने ॥

तूंवें निर्माण केलेल्या उत्तुंग हिमालयाचो
मुगुट करगत आयला – आरतांतू
आसमंत उष्ण जावनू ॥

तुगले धनवान भक्तजन
तुकाची मोल्लाक घेत्ताती – आरतांतू
प्रसिध्द मंदिरांतुल्या मुर्तीरी वज्रा किरीट घालनू ॥

तूंवे निर्माण केलेलें जग
नाटक नकली जाल्यां
आनी त्या नकलीपणाची आरती जाता – आरतांतू
देवाधिदेवा ...... तूंची साक्षी

प्रदूषण – pollution; आसमंत – environment; उत्तूंग – highest; वज्रा – diamond; कारखाने – factories.

हीं महामंदिरां

सागर – पर्वत – पृथ्वी
हीं महामंदिरां देवाने बांधलीं आमचे खातीर
शिखर–विशाल नीळें आकाश
सूर्य–चंद्र, दोनी कलश ॥

ईश्वराल्या उदार कृपेने
सागरांतू पोवयेद, पर्वत चोढयेद, पृथ्वीरी
संचार कोरयेद ॥

ह्या महामंदिरांतू बांधली आम्मी देवस्थानां
म्हणालीं तयार जालीं उत्तम भक्तिस्थानां
भेद केल्लो उच्च–नीच भक्तांमदेंतू
खरे भक्तांक मेळूक दोनी दर्शन ॥

कूपमंडूक वृत्ती कळनी आमगेल आमकां
ज्ञान–अज्ञानाचो फरक समजून येनी आमकां
देवळांतुल्या गर्भगृहांतू मूर्ती कोरनू राबयली
तिन्ही त्रिकाळ
देवा–कुडांतू दीवो लावनू पूजा केली
सांज सकाळ ॥

तुगलें अस्थित्व भोरनू आसा देवा, आखिल विश्वांतू
सागर–पर्वत–पृथ्वी त्या तुगल्या महामंदिरांतू
तुगल्या महामंदिरांतू ॥

हास्य – रंजन

मोग्गाचो पूतु

मोग्गा पुत्तान बरें केल्यार
आवसू म्हणता –
अयो दृष्टी काडी

मोग्गा पुत्तान वाईट केल्यार
आवसू म्हणता –
कशी पुणी आयल्या
बापसुली बडी

पूतु – son; बडी - habits

देवाने केलेली प्रार्थना

जानं देवस्थानांतू वताती
व्हाणो भायर काणू दवरताती
आनी व्हाणांपाशी घाणी मन
भित्तरी घेवनू वताती

एक दीसू देवाने सर्व भक्तांक
हात जोणू म्हळें
भक्तांनो, तुमगेलीं मनां स्वच्छ नांती
असलीं अस्वच्छ मनां घेवनू
कृपा कोरनू , मल्यागी येवनाकाती

भक्तांनी देवाली विनंती मान्य केली
त्या दीसू धोरनू सगळीं जानं, आपापणालीं मनां
व्हाणांलागींची दवोरनू भित्तरी वताती

हें जगची वायट

आमगेल्या मनाक मोह कश्शी खिच्चून आसता वचून वचना
इतलोसो लोभ ताजेवटु घाल्यार, दोन्नी कशी लागलागून बसतात
जवळ भांवंडशी सुटैल्यार सुटनाती

ताजे नंतर गोंद, अति आशेचो भारी चिक्कट
सारोंवचो स्वार्थाच्या एका पटियेक
लांवचो मनाच्या दाव्या बाजूक
उजव्या बाजूक एक पाचवी मणी मत्सराची
शिवोंची घट्टी सुत्ताची !

मात्यार उंच लाववयेद गर्वाचो एक झेंडो
अहंपणाच्या बडिये बांदूनु ......
कपाळार होडू टिळो क्रोधाचो लांवचो – कायमचो
जिब्बेरी खेळोंवचे सवे
थोडे पोरने थोडे नवे

हृदयांत आशिली दया माया पुसून काडची साफ
घालयेद थंई थोडोसो द्वेष ..
प्रत्येक श्वासागणिक वाढतलो
आनी मागिरी घट्टी वदरुन सांगयेद
हें जगची वायट ! हें जगची वायट !

करनखरी पावसाली करणी

एकेक पावसू कशी गम्मतकारक आसता
गुड्ड्याले मात्यार उद्दाक घालनू
आपणची ताजेर घसरगुंडी करता ! ॥

पोरने सात्याच्या पिंदिले वट्व्यांतू रिगूनु
एखाद कंजुसालें तिंबैता मात्तें –
पायमुळांतू चिकोल कोरनू
थुंटैता तागेल झरलेले जोत्ते ! ॥

चुस्त पोशाख केलेल चालियेने
तोंडारी पावसा उद्दाक पोणये म्होणू
सात्तें इदूर धरल्यार
तिजी फाटी वल्ली करता
तिने सात्तें माकशी धरल्यार
मेकप केलेलें तोंड, साफ धुवनू काडता ॥

गर्देंतू वतना जानं, मात्यार धरतात सात्तें
मात्तें जायना वल्लें..
सात्या बाजूक काडियेरी देवनू
तिंबैता सर्वांगेलें खांदे ! ॥

वाऱ्या सांगात मस्ती कोरनू
मोडता सगळें सात्तें

दुरुस्त कोरुक दुकानांत दिल्यार
खिशे जातात रित्ते !
एकेक पावसू कशी गम्मतकारक आसता ! ॥

करनखरी – mischievous; गम्मतकारक – Fun loving, playful; घसरगुंडी – slide; जोत्ते – sandles; चुस्त पोशाख – smartly dressed; तिंबैता – makes wet; खांदे – shoulders; दुरुस्त – repair.

ह्या पावसा मोडांक ....

ह्या पावसा मोडांक
कोणै शिस्त शिकयाती वो
ह्या मठ्ठ मात्याच्या मोडांक
कोणै बुध्दी भऱ्याती वो ॥

सुक्किल्ल्या शेत्तारी शिंपका तांनी सर्सर् पावसू
मात्र गांव बुडोंवचो ना
आट्टीले बाईतू वोतका तांनी भस्भशी उद्याक
मात्र बगले बशीले बाईलमनिषेक तिंबोंवचे ना ॥

चकाचक घुंवचे तांनी आज्जेल घराचे मेट्ट
बागलाभित्तरी उद्याक घालचें ना
साफ सफेद घूंवच्यो तांनी इमारतीच्यो वणत्यो
दुर्बळ्यांगेल गुडसळांतू एक थेंबो टपकांवचो ना ॥

झाडांचे एकेक पान तांनी धुवनू काडचें
मात्र मूळाक चिकोल कोरचो ना
कामारी वोच्चे दीसु तांनी धो धो पाडोंवचो पावसू
पिकनिका दीसु सकाळीं–सांजे आकाशांतू पाय दवोरचो ना ॥

ह्या पावसा मोडांक
कोणै शिस्त शिकयाती वो
ह्या मठ्ठ मात्याच्या मोडांक
कोणै बुध्दी भऱ्याती वो ॥

शिस्त - discipline; मठ्ठ – dull; बुध्दी – intelligence; आट्टीले – dried; गुडसळ – hut; वणत्यो – walls; चिकोल – mud.

सपनांची सपनां

सॉपनांची खबरी कितली म्होणू सांगची ?
राती सगळी माात्यांतू घुवनू, जाग्रत जातना पोळनू वोच्ची?
झाडावेल्या काजव्या म्हणके –
एकै हळू चलतल्या कासवा म्हणके ! ॥

सपनां चांग, वायट, भय्येची, खुशीची
थोडी खरी, थोडी फट्टी, – मनांतू मात्र बसतात घट्टी
केदना येतात, केदना वतात, कळना
चांग सपन झलक दाकौनू ना जाता
वाईट सपन मान्नेरी बैसून आसता ॥

सपन विकत घेंवच्याक जायनाती म्होणू बरें
एकै सगळीं जणां दुकानांतू विकत घेतशिलीं ....
सपनांची सपनां – खुशेचीं, मजेचीं आनी
सपनां कष्ट काणातिलें उच्च स्थानारी पावैतलीं ....

सतत सुखांतू लोळैतलीं
एकेक पाचवे नोटाक एकेक सुंदर सप्पन
उशामूळाक घालनू निदोंवचे आनी
म्होणचें, ओ, त्या दुकानांतुलीं सपनां खरीं जाताती खंई !
वोच्यां वे थंई ? ॥

वाइट सपनांनी वोच्चें खंई, कसलें कोरचें ?
ह्या घरांत, त्या घरांत कितलें फिरचें ?
चिम्मी दोळ्यां इदूर राबून पाय दुखताती
कितलेंय टक्टक् केल्यारी कोणै दोळे उघडनाती !

सपनांचो, निद्दलेल्यांगेले दोळे तेदनाचि उघडतले
कष्टांचे दिवस इदूर येनाफुडे
सपनां थावनू भायर पणाफुडे !
त्यामिती, " परत फिरा रे " थँक यू, बाय बाय ! ॥

अरूणा राव (कुंडाजे) (nee – चंद्रगिरी)

साहित्य आनी संगीत ह्या दोन्नी कलेंतू अरुणा राव हिगेलें ध्यान–मन आसता. सातारा स्कूलांतू आनी पुणेच्या फरग्यूसन कॉलेजांतू उत्तम साहित्यिक वातावरणामितीं तिका लेखनाचीं आवडी निर्माण जाली. तिगेले मराठी लेख आनी कथा पुणेच्या प्रमुख मासिकांतू छापून येताल्यो. स्त्री मासिकांतुली एक कथा 'सर्वोत्कृष्ट मराठी कथा' ह्या संग्रहांतू छापून आयली. त्या वेळारी धोरनू तिणे मराठींतू बोरोंवचें बंद केलें आनी संपूर्ण लक्ष्य कोंकणींतू बोरोंवची शपथ घेतली. चेल्डवांगेल धोरनू होडांखातीर विविध प्रकाराच्यो कविता आनी लेख बरयले. मुंबई आकाशवाणीरी चाळीस वर्स धोरनू नियामित प्रसारीत जाताती. 'विश्व कोंकणी सम्मेळन' कवी सम्मेळनांतू कविता वाचूंक तिका आमंत्रित केलेलें. अमेरिकेंतुल्या कोंकणी सम्मेळनाच्या सुवेनिरांतू कविता छापून आयल्याती.

लेखन प्रकार

- 'मृगजळ' ३ अंकी नाटक – 'कोंकणी साहित्य सामिती' रौप्य महोत्सवांतू यशस्वी (१९६०)
- 'आकाश मांटवू' - २ अंकी चेल्डवांगेलें नाटक त्याची समितीच्या सुवर्ण महोत्सवांतू यशस्वी (१९९१)
- 'आम्मी आमचीगल्यो' स्त्री नाट्य – 'सारस्वत महिला समाज' प्लॅटिनम जुबिलींतू यशस्वी (१९९५)
- 'गवळण्यो' – कृष्णगीतां (गरबा म्हणके नृत्यासहित सादर केलीं) मुंबईतु सर्व कॉलनिंतुल्या बायलांनी.
- 'रंगतरंग' (चेल्डवांखातीर विविध तऱ्हेच्यो कविता) जनावरांगेल्या गम्मतेच्यो.
- 'क्रिकेट्र कॉमेंट्री' (रांदयकायो हितलातू मॅच खेळताती).
- 'पक्ष्यांगेलें पार्लमेंटांतू (पक्ष्यांगेलीं उतरां)

पदकां

- कॅनरा सारस्वत संस्था प्लॅटिनम जुबिली मेडल (१९८६)
- उमाबाई आरूर पुरस्कार (२०००)
- कॅनरा सारस्वत फाऊंडेशान डे (२००४)
- मथायस कुटम कविता पुरस्कार (कविता ट्रस्ट – २००८).

संगीत

अरूणाने शास्त्रीय गायनाचें (आग्रा अत्रौली घराणा) १२ वर्सां शिक्षण घेतलां.